

間投助詞の一考察

Asadayuth Chusri

日本語における間投助詞は現在「ね」と「さ」がよく使われている。両者は異なる機能を持っている。即ち、間投助詞「ね」の機能は、「注目要求」と「計算中表示」であり、間投助詞「さ」の機能は、「注目強制」である。両者の機能は、終助詞「ね」と「さ」の本質的な機能に関連している。

本質的な機能以外に、それぞれの間投助詞を扱うと、表現効果的な機能も自動的に発生する。間投助詞「ね」・「さ」の「注目要求」・「注目強制」の場合、「内容強調」と「ターン交代の印」という表現効果的な機能が発生し、間投助詞「ね」の「計算中表示」の場合、「発話緩和合わせ」という表現効果的な機能が発生する。

尚、機能の分析によって、本質的な機能は両者の間投助詞の丁寧さとの共起に影響を与えるということが分かる。間投助詞「ね」は「です」という丁寧さと共起できるが、間投助詞「さ」は「です」と共起できない。更に、句節にある内容は意味を持っている単語や名詞句ではない、つまり、文法カテゴリーである場合には、もしその文法カテゴリーが「不丁寧」という性質を持っていれば、「ね」と「です」は共起できなくなる。

การศึกษาคำช่วยทิ้งช่วงในภาษาไทยปุ่น

อัยญาอุท ชุศรี

คำช่วยทิ้งช่วงในภาษาไทยปุ่นที่นิยมใช้ในปัจจุบันมี 2 คำ คือ「ね」และ「さ」 คำทั้งสองมีหน้าที่ใช้สอยที่แตกต่างกัน กล่าวคือคำช่วยทิ้งช่วง「ね」มี 2 หน้าที่ คือ หน้าที่ "ขอความสนใจ"(注目要求) และ "แสดงการคำนวณ"(計算中表示) ส่วนคำช่วยทิ้งช่วง「さ」มีหน้าที่เรียกร้องความสนใจคล้ายกับคำช่วยทิ้งช่วง「ね」 ข้อแตกต่างคือคำช่วยทิ้งช่วง「さ」ไม่ได้ "ขอร้อง" แต่เป็นการ "ยึดเหนี่ยว" โดยหน้าที่ของคำช่วยทิ้งช่วงทั้งสองคำมีความเกี่ยวข้องกันกับหน้าที่หลักของคำช่วยท้ายประโยค「ね」และ「さ」ตามลำดับ

นอกจากหน้าที่หลักแล้ว การใช้งานในแต่ละหน้าที่ยังก่อให้เกิดหน้าที่เสริมหลังการใช้งานด้วย กล่าวคือในกรณี "ขอความสนใจ" ทั้งคำช่วยทิ้งช่วง「ね」และ「さ」จะมีหน้าที่เสริมคือ "เน้นข้อมูลในอนุพากย์" และ "แสดงสัญญาณการเปลี่ยนผลัด" ส่วนในการใช้งานในกรณีแสดงหน้าที่ "แสดงการคำนวณ" ของคำช่วยทิ้งช่วง「ね」จะก่อให้เกิดหน้าที่เสริมคือ "สร้างความกลมกลืนของถ้อยความ"

อนึ่ง จากการวิเคราะห์หน้าที่ดังกล่าว พบว่าหน้าที่ที่แตกต่างกันของคำช่วยทิ้งช่วงทั้งสอง มีผลต่อการเกิดร่วมกับหน่วยแสดงความรู้สึก โดยคำช่วยทิ้งช่วง「ね」สามารถเกิดร่วมกับ「です」ได้ ในขณะที่คำช่วยทิ้งช่วง「さ」เกิดร่วมกับ「です」ไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ในกรณีที่เนื้อความที่ปรากฏในอนุพากย์ไม่ใช่นามวลีหรือคำที่แสดงความหมาย แต่เป็นหน่วยทางไวยากรณ์ หากหน่วยทางไวยากรณ์ดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติ "สุภาพ" ก็ไม่สามารถจะใช้คำช่วยทิ้งช่วง「ね」ร่วมกับ「です」ได้